

Täysistunto

Tiistai 18.2.2020 klo 14.00—17.26

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ampuma-asetlain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta annetun lain kumoamisesta, ampuma-asetlain muuttamisesta, ampuma-asetlain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta sekä ampumaratalain 2 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 101/2019 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 2/2020 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 10. asia. Käsittelyn pohjana on hallintovaliokunnan mietintö HaVM 2/2020 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä.

Keskustelu

15.20 **Riikka Purra ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on hallintovaliokunnan mietintö koskien hallituksen esitystä laeiksi muun muassa ampuma-asetlain muuttamisesta. Kysymys on jälleen pääosin voimaantulosäännösten muuttamisesta, koska poliisin sähköinen asetietojärjestelmä ei ole valmistunut. Tietty sähköistä asiointia koskevat säännökset tulisivat voimaan vasta kun poliisin asetietojärjestelmä on otettu käyttöön. Muut hallituksen esityksen muutokset ovat pääasiassa teknisiä.

Asetietojärjestelmän uudistamishanke on myöhästynyt merkittävästi suunnitellusta, eikä sähköistä asiointia ole voitu ottaa käyttöön. Tämän vuoksi myös sähköistä asiointia koskevien säännösten soveltamisen aloittamisajankohtaa on jouduttu useita kertoja lykäämään. Tällä kaudella kerta on jo toinen. Jo edellisen mietinnön yhteydessä viime kesänä hallintovaliokunta totesi, että järjestelmän valmistumisesta mainitussa aikataulussa ei ole varmuutta. Samalla valiokunta kiinnitti huomiota siihen, että poliisin lupahallinnon resurssit ovat niukkoja suhteessa asehallinnon uudistamisen edellyttämiin tehtäviin. Tilanne ei ole muuttunut.

Sähköisen asioinnin mahdollistavan asetietojärjestelmän toimitussopimus päättyi kesälä 2019. Saadun selvityksen mukaan CGI Suomi ei kyennyt toimittamaan järjestelmää. Edellistä hallituksen esitystä annettaessa ja viimeistään siihen liittyvässä asiantuntijakuulemisessa ministeriössä on täytynyt olla tieto siitä, ettei asetietojärjestelmä voi valmistua vuoden 2020 maaliskuun alkuun mennessä. Valiokunta huomauttaakin, että ministeriöllä on velvollisuus huolehtia siitä, että valiokunnalle annetaan kussakin asiassa riittävät ja luotettavat tiedot.

Hallintovaliokunta kiinnittää vakavaa huomiota asetietojärjestelmän valmistumisen jatkuviin viivästyksiin ja yleisemminkin valtion ict-hankintoihin. Hankintasopimuksiin on

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2020 vp

tärkeää sisällyttää järjestelmätöimittäjiin kohdistuvia seuraamusvastuita, kuten vahingonkorvausvelvollisuus mahdollisista toimituksen puutteista ja viivästyksistä.

Hankkeen kokonaiskustannusten arvioidaan olevan 7—10 miljoonaa euroa seuraavan neljän vuoden aikana. Ylläpitokustannuksiksi arvioidaan 1—2 miljoonaa euroa vuodessa. Valiokunta korostaa, että järjestelmästä aiheutuvia kustannuksia on arvioitava kriittisesti. Uuden järjestelmän viivästyemisestä johtuva suoritteiden hinnan merkittävä nousu ei saa olla vaihtoehto.

Arvoisa puhemies! Valiokunta puuttui hallituksen esityksessä olevaan asealan elinkeinonharjoittajan ilmoitusvelvollisuuteen. Esityksen perustelujen mukaan direktiivin toimeenpano edellyttää väliaikaista ratkaisua ennen uuden asetietojärjestelmän valmistumista. Tällainen olisi esimerkiksi elinkeinonharjoittajan lähettämä suojattu sähköposti poliisille. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan asealan elinkeinonharjoittajilla ei ole mahdollisuutta toteuttaa laissa säädettyä ilmoitusvelvollisuutta nykyistä järjestelmää käyttäen. Väliaikaisratkaisut sisältävät aseturvallisuuteen, elinkeinonharjoittajan oikeusturvaan, poliisin hallinnolliseen taakkaan sekä kustannuksiin liittyviä riskejä. Valiokunnan mukaan tarkoituksenmukaisempaa on lykätä sähköisen asioinnin aloittamista myös tältä osin siihen saakka kun uusi asetietojärjestelmä on käytössä.

Valiokunta ehdottaa, että 3. lakiehdotuksen voimaantulosäännöstä muutetaan siten, että ampuma-aselain 25 § tulee voimaan ehdotetusta poiketen vasta 1. marraskuuta 2020. Lisäksi valiokunta edellyttää, että suunnitellun väliaikaisratkaisun toteuttamisesta pitää olla enemmän tietoa ennen kuin sen käyttöönotosta voidaan lopullisesti päättää. Jos toteuttamiskelpoista ratkaisua ei löydetä ennen valiokunnan ehdottamaa voimaantuloajankohtaa, väliaikaisratkaisua ei tule ottaa käyttöön. Valiokunta pyytää asiassa kirjallisen selvityksen viimeistään syksyllä 2020.

Valiokunta on myös erikseen pyytänyt lisäselvitystä direktiivin täytäntöönpanosta muissa jäsenvaltioissa. Saamamme alustavan tiedon mukaan muissakin jäsenmaissa direktiivissä tarkoitetun tietoliikenneyhteyden toteuttamistapa vaihtelee. Kattava tieto direktiivin täytäntöönpanosta eri jäsenvaltioissa olisi tullut sisällyttää jo hallituksen esitykseen.

Arvoisa puhemies! Valiokunta esittää siis hallituksen esityksen hyväksymistä muutettuna edellä esitetyin tavoin ja lisäksi lausumaa, jolla varmistetaan asetietojärjestelmän kehitystyössä aseturvallisuuden, elinkeinonharjoittajien tarpeiden ja oikeusturvan sekä asetietojärjestelmän eheyden ja luotettavuuden toteutuminen. Lisäksi valiokunta edellyttää hallitusta antamaan uuden esityksen voimaantulon lykkäämisestä edelleen marraskuusta eteenpäin, mikäli edellä tarkoitettu ei toteudu.

15.25 Mauri Peltokangas ps: Arvoisa puhemies! Digitaalinen asetietojärjestelmä ja sen kehitys on kestänyt vuosia ja vuosia, ja tämä jos jokin aiheuttaa suurta ihmetystä. Valiokunnan kuulemisissa tuli myöskin esille selkeästi seikkoja, jotka puoltavat sitä, että todellakaan ole yksin ihmettelemässä asiaa.

Mitä tulee väliaikaisiin ratkaisuihin, niin näkisin tällaiset väliaikaiset ratkaisut täysin pois suljettuina, koska kyllä tässä nyt on edettävä maaliin siten, että jonain päivänä toimiva asetietojärjestelmä on olemassa. Ennen sitä ei voida lähteä hutiloimaan asian kanssa, koska se tuo mukanaan ongelmia.

Myöskin sen jälkeen, kun asetietojärjestelmä joskus toivon mukaan saadaan maaliin, olisi erittäin tärkeää, että sitä testattaisiin mahdollisimman pitkään ja luotettavasti, jolloin-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2020 vp

ka esimerkiksi kauppiaille ei muodostuisi ongelmaksi mahdollisen puutteellisen asetietojärjestelmän mukanaan tuomat bugit ja sitä mukaa sitten erilaiset sanktiot.

Kustannuksista sen verran — näkisin, että meidän on pidettävä erityisen hyvää huolta siitä, että asetietojärjestelmän kustannukset eivät missään tapauksessa saa siirtyä aselu-piin. Aseluvat ovat tänä päivänä jo erittäin kalliita, ja mikäli sinne tulee painetta, niin mei-dän tulee kyllä pitää huolta, että näin ei tule käymään.

Euroopan unionin asedirektiivi tehtiin alun perin terrorismin ehkäisemiseksi. Ihmette-len sitä vieläkin, koska siihen se ei vaikuta millään tavalla. Nämä asiat iskevät aseharras-tajiin, ampuma-aseurheilun harrastajiin ja asekeräilijöihin, eikä vaikuta millään tavalla ter-rorismin ehkäisyyn. Se on ihan selvä meille kaikille.

Jos ajatellaan sitä kehitystä, mitä tässä ollaan haettu, niin sehän on positiivista, kun meil-lä on lopulta toimiva järjestelmä. Se helpottaa paljon. Mutta korostan tässä noita edellä mainitsemiani ja lisään, en malta olla lisäämättä, että kyllähän tämä asetietojärjestelmä, jos sitä jalostetaan siten, että lähdetään katsomaan erilaisia keinoja, joita hyväksikäyttää, niin esimerkiksi Riistakeskuksen Oma riista -järjestelmä on hyvä esimerkki siitä, kuinka voi-daan käyttää nykYTEknologiaa hyväksi. Siellä esimerkiksi ampumakoesuoritukset ovat suoraan sovelluksesta näytettävissä. Näkisin, että tällaista kehitystä voitaisiin toimivan asetietojärjestelmän jälkeen lähteä kehittämään myöskin yhteistyössä, jolloinka esimerkik-si paperiset ampumakoesuoritukset ja aseluvat voisi jättää sinne kotihyllyyn, ja kaikki olisi sovelluksesta näytettävissä jopa viranomaisille. — Kiitos.

15.29 Aki Lindén sd: Arvoisa puhemies! Hallintovaliokunnan puheenjohtaja, edustaja Purra esitteli monipuolisesti hallintovaliokunnan mietinnön, ja huomaan puheenvuoro-pyyntöistä, että valiokuntamme jäsenet ovat aktivoituneet käyttämään tässä puheenvuoro-ja, mikä on luonnollista, koska asia sai erittäin perusteellisen käsittelyn hallintovaliokun-nassa. En yleensä itse toista täysistuntokeskustelussa jo sanottua ainakaan siksi, että saisin niin sanottuja puheenvuorokirjauksia, mutta haluan ihan lyhyen sitaatin lukea tästä valio-kuntamme mietinnöstä, sen tärkeimmän kappaleen, joka kuuluu näin: ”Valiokunta puoltaa tässä vaiheessa ehdotettua sääntelyä myös ampuma-aselain 25 §:n voimaantulon osalta. Valiokunta ehdottaa kuitenkin, että 3. lakiehdotuksen voimaantulosäännöksen 1 moment-tia muutetaan siten, että ampuma-aselain 25 § tulee voimaan ehdotetusta poiketen 1.11.2020. Poliisilla ja asealan elinkeinonharjoittajilla on tällöin enemmän aikaa valmis-tautua muutoksen voimaantuloon. Valiokunta edellyttää kuitenkin, että suunnitellun väli-aikaisratkaisun toteuttamisesta on enemmän tietoa, ennen kuin sen käyttöönotosta voidaan lopullisesti päättää. Jos toteuttamiskelpoista ratkaisua ei löydetä ennen valiokunnan ehdot-tamaa voimaantuloajankohtaa, väliaikaisratkaisua ei tule ottaa käyttöön. Valiokunta tulee pyytämään asiassa perustuslain 47 §:n 2 momentissa tarkoitetun kirjallisen selvityksen vii-meistään syksyllä 2020.” Tässä on minun mielestäni se ydinkohta perusteellisesta lausun-nosta.

15.30 Mari-Leena Talvitie kok: Arvoisa puhemies! Ampuma-aselaki tosiaan on astunut voimaan jo 2012, ja silloin tavoitteena on ollut — ja tietenkin on edelleenkin — että pys-tyisimme kaikki nämä tiedot ja käsittelyt, jotka on aseista ja luvista, ja niiden käsittelyn to-teuttamaan sähköisesti. Viime kaudella säädimme lain ja ajattelimme, että nyt sitten asiat menevät eteenpäin. Nyt on sitten tosiaan jo toinen kerta, kun tällä kaudella — kuten hal-lintovaliokunnan puheenjohtaja, edustaja Purra tuossa esittelypuheenvuorossa toi esiin —

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2020 vp

kun näitä siirtymäsäännöksiä on laitettava eteenpäin, ja nyt sitten todetaan, että rutkastikin eteenpäin, eli kaikkienensa uskotaan, että tämä sähköinen asiointi olisi mahdollista vasta vuoden 24 maaliskuussa.

Olemme tämän tilanteen osalta todenneet, että mitään ei nyt näiltä osin ole tehtävissä, myöhästymiset ovat valitettavia, ja tästä prosessista ei ole mitään muuta kuin opittavaa. Hallintovaliokunta halusi tuoda tähän myöskin yleisesti nämä valtion ict-hankinnat: toivotavasti meillä siellä tilaajaosaaminen ja myöskin sitten tämä asiakas- ja käyttäjälähtöisyys ja käyttökelpoisuus otetaan huomioon paremmin. Ja kuten kollegat ovat tuoneet esiin, niin pyydetään myöskin kirjallinen selvitys tästä ensi syksynä.

Toisaalta ei ole kuin reilu viikko siitä, kun tässä salissa käytiin tästä hallituksen esityksestä lähetekeskustelua, eli siinä mielessä voin ajatella hallintovaliokunnan varapuheenjohtajana, että olemme olleet ripeitä, että kuitenkin nyt sitten nämä siirtymäsäännökset ja kuulemiset on tehty niin, että olemme pystyneet käsittelemään tämän viikossa. Siltä osin myöskin tämä täydennetty hallituksen esitys astuisi voimaan ennen sitä maaliskuuta.

15.33 Hanna Huttunen kesk: Arvoisa puhemies! Kuten täällä on monen hallintovaliokunnan jäsenen suusta kuultu, niin tämä asia käsiteltiin ripeästi ja oltiin vielä harvinaisen yksimielisiä sen tiimoilta.

Oikeastaan siellä on muutama tärkeä kohta, mihin itse olen kiinnittänyt huomiota. Elikkä nyt uudelleen, kun tämä asia menee suunnitteluun, pitäisi varmistua siitä, että tämä väliaikaisratkaisu tässä asetietojärjestelmässä on sellainen, että siinä otetaan huomioon ensisijaisesti aseturvallisuus, elinkeinonharjoittajan oikeusturva, poliisin hallinnollinen taakka sekä kustannusten kasvuun liittyvät riskit. Ja on erittäin tärkeää, että tätä sähläystä, mitä nimitystä tästä asiasta voidaan käyttää, ei saa maksattaa syyttömillä. Ja syyttömiä tässä ovat nimenomaan metsästäjät ja aseharrastajat, elikkä he eivät saa missään nimessä joutua tämän sähläyksen maksajiksi.

Ja totta kai sitten, niin kuin edeltävä kollegakin tässä sanoi, opiksihan tästä on otettava, elikkä mitä voidaan oppia tästäkin esimerkistä, että näin ei jatkossa tapahdu. Aina kun on kyse sähköisten järjestelmien kehittämisestä, asiat tahtovat viivästyä, eli mitä opimme, että ne jatkossa eivät viivästy tällä surullisella tavalla.

15.34 Riikka Purra ps: Arvoisa puhemies! Kuten hallintovaliokunnan varapuheenjohtaja tuossa sanoi, niin tästä on tosiaan viikko sitten puhuttu viimeksi, mutta sietää puhua kylä enemmänkin.

Itse haluan edelleen kiinnittää huomiota siihen, että on hyvin vaikea saada varsinaista selvyyttä siihen, miksi tämä järjestelmä on viivästynyt niin paljon. Miksi sen toimittaminen ensinnäkin aikataulussa — mutta myös edes merkittävästi viivästyneenä — on konkreettisesti niin mahdotonta. Kyseessä on tietysti hyvin iso ja vaativa hanke ja järjestelmä. Mutta miksi se on näin vaativa, erityisesti kun huomioidaan valtion kaikkia muunkinlaisia ict-hankkeita, jotka eivät ihan ehkä mene kuin Strömsössä.

Mutta joka tapauksessa toimitussopimus purettiin sopimuskumppani it-yhtiö CGI Suomen ja Poliisihallituksen sopimuksella viime kesänä ja tälle yhtiölle ehdittiin maksaa miljoona euroa. Valiokuntakuulemisten perusteella tästä rahasta on saatu jotain takaisin, mutta summasta ei ole selvyyttä eikä uutta toimittajaa ole vielä valittu. Uudistus lisää ja on lisännyt jo sekä kustannuksia että byrokratiaa, ja kokonaiskustannuksia on useita miljoonia. Kuten tuossa mietinnön esittelyssä totesin, niin ministeriöstä arvioidaan, että neljän vuo-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2020 vp

den aikana tähän varsinaiseen hankkeeseen menee lähemmäs kymmenen miljoonaa euroa mukaan lukien poliisin omat henkilöstömenot ja sitten lisäksi järjestelmien ylläpitokustannukset, 1—2 miljoonaa euroa vuodessa, mitkä nekään eivät välttämättä ole liian suuret lainkaan, mikäli järjestelmä siis toimisi.

Mutta joka tapauksessa, kuten täällä moni on jo nostanut esille, on suuri riski, että näitä kustannuksia nimenomaan tiputetaan hintoihin asiakkaan maksettavaksi. Tällä hetkellä yksityishenkilön hankkimislupahakemus maksaa jo 90 euroa riippumatta aseesta tai siitä, kuka sitä lupaa hakee.

Arvoisa puhemies! Valiokunnan mietintö on kriittinen suhteessa näihin jatkuviin viivästyksiin ja lainvalmisteluun ja hankkeen edistämiseen liittyen. Suurin ongelma ehkä on taustalla oleva direktiivi tai sitten meidän omat ongelmamme näissä ict-järjestelmien hankinnoissa. Mutta, kuten valiokuntakin sai kuulemisessa tietoonsa esimerkiksi tästä direktiivin täytäntöönpanosta, niin se aiheuttaa kyllä ongelmia hyvin monissa jäsenmaissa.

Joka tapauksessa on selvää, että Suomessa sähköiset palvelut ja digitalisaatio hallinnon helpottajana tai kustannusten säästäjänä eivät tunnu realisoituvan juuri koskaan ja ongelmat tietojärjestelmähankinnoissa ovat enemmän sääntö kuin poikkeus. Silti haluaisin huomauttaa, että myös nykyinen hallitus niihin jatkuvasti vetoaa muun muassa kustannussäästöjen avulla.

15.37 Mikko Lundén ps: Arvoisa herra puhemies! Vuonna 19 voimaan tulleen ampuma-aselain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöstä, ampuma-aselakia ja ampumaratalakia ehdotetaan muutettavaksi kuin myös kumottavaksi vuonna 18 annettu laki ampuma-aselain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta. — Olipas lause.

Näiden edellä mainittujen seikkojen taustalla on poliisin asetietojärjestelmähankkeen viivästyminen. Tietyt sähköistä asiointia koskevat säännökset tulisivat voimaan tai niitä sovellettaisiin vasta, kun poliisin asetietojärjestelmä on otettu käyttöön. Ampuma-aselakiin ja ampumaratalakiin tehtäisiin pääasiallisesti teknisiä muutoksia. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.3.2020.

Arvoisa puhemies! Sähköisen asioinnin käyttöön ottaminen edellyttää poliisin asetietojärjestelmän uudistusta. Tämänhetkisen tilannearvion mukaan asetietojärjestelmä ei valmistu siihen mennessä, ja siten siirtymäaikaa säännösten osalta ehdotetaan vielä kerran muutettavaksi vastaamaan tietojärjestelmämuutosten arvioitua valmistumisaikaa.

Ampuma-aselaissa ja ampumaratalaissa on tällä hetkellä viittaussäännöksiä, jotka eivät 15.7.2019 voimaan tulleen ampuma-aselain muutoksen jälkeen ole enää ajan tasalla. Viitaukset lainkohtiin ehdotetaan siten muutettavaksi. Lisäksi ampuma-aselain aseiden ja sen yksilötietojen ilmoittamista koskevaa pykälää sekä luovutusilmoitusta koskevaa säännöstä ehdotetaan muutettavaksi rakenteellisesti.

Arvoisa herra puhemies! Poliisihallitus on arvioinut asetietojärjestelmän kustannuksia. Hankkeen kokonaiskustannuksen on arvioitu olevan 7—10 miljoonaa euroa, kuten tässä on aikaisemmin mainittu. Poliisin asetietojärjestelmä on osoittautunut vuosien varrella vaativaksi ja aikaa vieväksi hankinnaksi. Asedirektiivin muuttamisesta annetun direktiivin asetietojärjestelmää koskevat säännökset edistävät aseiden jäljitettävyyttä. Voimassa oleva nykyinen vaikeaselkoinen laki edellyttää selkeyttäviä ja ajan tasalle saatettavia muutoksia. — Kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2020 vp

15.39 Heidi Viljanen sd: Arvoisa herra puhemies! Tässä kollegat hallintovaliokunnasta ovat käyttäneet hyviä puheenvuoroja, mutta en malttanut itsekään olla puheenvuoroa käyttämättä tämän asian kanssa. Uutena kansanedustajana tietysti asian koko sisältö on ollut hämmästyttävä ja hämmästyttävä. Asioiden viivästyminen ja kustannukset ja valtion hankintaosaaminen ovat asioita, jotka kyllä herättävät tässä yhteydessä mielenkiintoa.

Näkisin ja uskon kyllä, että kun valtion ict-hankinnat ja tilaaja- ja sopimusosaaminen — mihin asioihin hallintovaliokuntakin ottaa kantaa — olisivat kunnossa, niin meillä myös viivästymisiltä vältyttäisiin ja kustannuksia säästyisi. Nyt tässä esimerkissä kaikki on mennyt niin sanotusti päin mäntyä. Elikkä varoituksen sanana, jos jotain positiivista tästä pitää löytää, on se, että vahingosta voitaisiin viisastua, eli emme törmäisi enää siihen, että seuraava ja tuleva asetietojärjestelmän toimittaja olisi senkaltainen, joka ei pystyisi tähän haasteeseen vastaamaan. Se, päästäänkö tämmöiseen tilanteeseen, jää sitten nähtäväksi, mutta tämänkaltaisia asioita ei voi tulla, että puhutaan miljoonista, joita maksetaan niin sanotusti hukkaan, kun toimittaja ei pysty velvoitteitaan suorittamaan.

Nämä lähinnä ajatuksinani. Plus sitten tietysti se, mistä tässä on mainittu, että kun kustannukset kasvavat, niin tuntuisi kohtuuttomalta, että kustannuksien maksajaksi joutuisivat asekauppiat, taikka sitten yhtä huono ellei vielä huonompi asia, se, että asiakkaat ja aseluvan hakijat olisivat niitä, jotka sitten korotettuina maksuina tästä joutuisivat kärsimään.

15.41 Petri Huru ps: Arvoisa puhemies! Aktiivisena ampumaurheiluharrastajana ja metsästäjänä haluaisin tämän verran lausua:

Valiokunnan lausunto sinänsä on äärettömän hyvä. He ovat kiinnittäneet huomiota niihin asioihin, missä ongelma on ollut, ja täytyy näin harrastajana sanoa, että melkoista sääntämistä on tämän asian valmistelu ollut.

Kuten valiokunnan jäsenet täällä ovat todenneet, niin he ovat toimineet ripeästi. Olisiikin äärettömän toivottavaa, että tämä myös jatkossa, seuraavissa instansseissa, etenee ripeästi ja nimenomaan että nämä kustannukset eivät siirry käyttäjille. Aselupien hinnat ovat nyt jo nousseet todella runsaasti vuosien saatossa, ja se menee aina harrastajan tai kauppiaiden kukkarosta.

Kuten edustaja Peltokangas hyvin toi esiin, järjestelmää pitäisi nimenomaan kehittää sinne käyttäjän suuntaan ystävälliseksi, eli saada esimerkiksi aseluvat sinne Oma riista -järjestelmään, jolloin ei todellakaan tarvitse kantaa lupia siellä metsässä. On melkoisen kallista, kun lähdet uusimaan lupia, jos syystä tai toisesta ne nyt sitten vaikka metsään putoavat ja menevät hukkaan, ja taas maksetaan turhasta.

Toivottavasti tämä järjestelmä saadaan kuntoon ja käyttäjäystävälliseksi. — Kiitos.

15.42 Veijo Niemi ps: Arvoisa herra puhemies! Olin aikaisemmin nimenomaan poliisi-tehtävässä hoitamassa näitä aselupa-asioita, ja tämä on kyllä ihan järkyttävä tilanne, kuinka huonosti tämä asetietojärjestelmäasia on hoidettu Poliisihallituksessa. Toivon, että se vihdoin ja viimein marraskuussa tulisi voimaan ja toimivana.

Mutta haluan kuitenkin kiinnittää huomion myös siihen puoleen, että vaikka asetietojärjestelmä saataisi toimivaksi, poliisin lupapuolen henkilöstömitoitus on tällä hetkellä niin vajavainen, että se ei toimi, vaikka asetietojärjestelmä toimisi, jos siellä ei ole henkilöitä käsittelemässä näitä asioita, ja edelleen siitä huolimatta on käytävä poliisin luona esittä-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2020 vp

mässä ne aseet, mihin halutaan lupia hankkia tämän asetietojärjestelmän kautta. Tähän pyydän kiinnittämään huomion. Henkilöstömitoitus on hyvin tärkeä.

15.43 Aki Lindén sd: Arvoisa puhemies! Sen verta vielä haluan tähän keskusteluun osallistua, kun tätä nyt lähdettiin laajentamaan valiokuntamme puheenjohtajan puheenvuorolla yleisemmin digitalisaatioon, ja sisältyihän siihen sitten vielä pieni piikki, että nykyinen hallitus uskoo digitalisaatioon. Minulla on se käsitys, että Suomen 30 viimeistä vuotta ovat olleet sellaisia, että hallitukset ovat uskoneet digitalisaatioon, ja onhan meillä erinomaisia esimerkkejä, esimerkiksi verotus ja moni muu, joissa huomattavasti vähemmällä henkilötöyllä kuin aikaisemmin saadaan huomattavasti suurempi määrä numeerisia ja muita tärkeitä asioita käsiteltyä.

Oman kokemuksen mukaan, joka ei ole ihan vähäinen näissä asioissa — tarkoittaa myös sitä, että olen nähnyt huonosti toimivia järjestelmiä mutta myös erittäin hyvin toimivia järjestelmiä — yleensä kysymys on siitä, että määrittelyt eivät lähtötilanteessa ole olleet loppuun asti mietityt. Ollaan lähdetty ikään kuin ”soitellen sotaan”, tekemään näitä tietojärjestelmiä ja sitten matkan varrella on huomattu, että ei ainakaan nyt tällä rahalla saada sitä, mitä tilaaja odottaa, ja sitten ollaan oltu neuvottelutilanteessa, missä ollaan maksettu pöytä niin sanotusti puhtaaksi.

Olen ihan samaa mieltä kaikkien täällä käytettyjen puheenvuorojen kanssa siitä, että tässä loppujen lopuksi kysymys on tuommoisesta 8—10 miljoonan euron hankinnasta. Se on tietysti paljon rahaa, mutta sitä suurempi ongelma on se, että ei siinäkään suuruusluokassa olevaa järjestelmää olla näitten vuosien aikana saatu kuntoon. Mutta palauttaisin tämän asian hyvin pitkälti siihen määrittelytilanteeseen, että mitä oikeastaan halutaan ja mikä on realistista missäkin aikataulussa milläkin kustannuksilla saada aikaan.

15.45 Pasi Kivisaari kesk: Arvoisa herra puhemies! Täällä on käytetty tasokkaita ja oleellisia puheenvuoroja, ja varmaan voimme olla yhtä mieltä siitä, että kyllähän tämä sähköiläilyksi ja sähköilykseksi on mennyt. Edustaja Huru muun muassa käytti hyvän puheenvuoron tästä. Joskus se vain on sellaista. Asioissa täytyy silti mennä eteenpäin ja toimia ja kehittää asioita niin, että ne tulevat joskus järkevällä tavalla valmiiksi.

Puhemies! Minusta edustaja Huttunen hallintovaliokunnan jäsenenä käytti oleellisen puheenvuoron siitä, että jatkossa oleellista tässä on ottaa huomioon ensisijaisesti aseturvalisuus, ylipäätään elinkeinonharjoittajien oikeusturva sekä poliisin hallinnollinen taakka ja kaikki tähän kustannusten kasvuun liittyvät riskit, joita esimerkiksi edustaja Peltokangas esitteli, ja mielestäni vasta toissijaisesti se, että Suomi ei kykene toimeenpanemaan tätä EU-asedirektiiviä koko laajuudessa tässä määräajassa, joka itse asiassa jo meni.

15.46 Jari Myllykoski vas: Arvoisa herra puhemies! En ollut valmistautunut niinkään eli oli varmistin päällä, mutta nyt sen otin pois. Ja täytyy sanoa, että tähän kaikkeen kokonaisuuteen, mitä edustaja Hurukin otti esille, on myös se, että kun meillä on tämä lupaviranomainen, joka on poliisi, niin kyllä minun täytyy surullisena sanoa satakuntalaisena, että Poha on tehnyt sellaisia päätöksiä, jotka ovat sulkeneet meillä toimipisteitä, vaikka meillä Satakunnassa ihan yhtä paljon kuin Lounais-Suomessa, ja enemmänkin, on aseiden tarkastustoimintaa, niin yksipuolisesti virkamiehiä on siirretty Lounais-Suomen puolelle.

Meillä on Huittisten toimisto suljettu, meillä Kankaanpäässä ja Porissa on aikoja kavennettu, mikä tarkoittaa sitä, että se, jolla ase on ja joka haluaa toimia sen järjestyksen mu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2020 vp

kaisesti, lain mukaisesti, ja tuo tarkastettavaksi, joutuu ajamaan, suunnittelemaan ja on enemmän suurempien kustannusten piirissä. Kyllä meillä tässä järjestelmässä pitäisi pysyä turvaamaan se, että me olemme myös maakunnallisesti tasa-arvoisessa asemassa, eikä meillä poliisihallinto voi tehdä sellaisia pakkopäätöksiä, että yksi maakunta jää niin sanotusti tiiron osalle. Ja olen kyllä valmis vähän tätä protestoimaan, ja siinä mielessä tämä keskustelu on ollut hyvää ja minuakin avartavaa, koska jos en olisi ollut tässä, en tietäisi taaskaan niin paljon, vaikka itsellenikin sellainen on. Mutta kiitoksia hyvästä ja asiantuntevasta keskustelusta.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 101/2019 vp sisältyvien 1.-4. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.